

Nógv betri enn átta til fimm arbeiði

— Dugir tú at fara við fólki, er hetta eitt frálíkt arbeiði, sigur Bent Jákup Hansen, sum í fimm ár hevur arbeitt sum fangavørður í varðhaldinum í Havn

Klokkan tvey hvønn dag er vaktarskipti í varðhaldinum. Tveir fangavørðir koma til arbeiðis, men áðrenn hinir báðir fara heim, tosa teir saman um, hvat fyrifarið er seinasta samdøgríð, og teir nýggju vaktarmenninir fáa neyðug boð.

Tiggju fangavørðir arbeiða í varðhaldinum, og teir skiftast allir um at ganga vakt tveir og tveir. Fyrstoðumaðurin hevur fasta arbeiðstíð. Hvør vaktin er eitt samdøgur, teir hava síðani fri eitt samdøgur og so aftur ein vakt. Hvussu long tíð gongur millum, at teir hava havt tvær vaktir, er ymist frá viku til viku. Arbeiðsvaktirnar eru lagdar soleiðis, at teir ikki altíð eru teir somu tveir, sum arbeiða saman, tí tað gevur betri arbeiðslag, at allir skulu arbeiða saman við ellum.

Bent Jákup Hansen hevur verið fangavørður í fimm ár. Honum dámar væl arbeiðið. Tað telur við, at fleiri fridagar eru millum vaktirnar.

— Eg kundi ikki hugsað mær aftur at skula arbeiða frá átta til fimm, sigur hann.

Fangavørðunum nýtist ikki at vaka allar 24 timar á vaktini. Klokkan hálgum tiggju hvørt kvöld verða hurðarnar inn til teir innsettu læstar, og tíðarskeiðið frá tiggju um kvöldið til seks um morgunin verður roknað sum nátt hjá fangavørðunum. Náttartímarnir telja minni, men aftur fyri sleppa fangavørðirnir at sova. Gøglið hevur kalliskipan, soleiðis at fangavørðirnir hoyra, um onkur av teimum innsettu ger vart við seg.

Tað krevst einki beinleiðis fyrri at gerast fangavørður, uttan at tú ert

óreysaður persónur. Tey, sum sett verða í starv, hava trý ára royndartíð. Innan fyri trý ár skulu vørðirnir nakrar ferðir á skúla í Danmark, skúlatíðin er samanlagt umleið eitt hálvt ár, men tað koma alla tíðina skeið afturat, sum fangavørðirnir skulu á.

— Men tað, sum fyrst og fremst krevst, er at tú dugir at fara við fólki. Dugir tú tað, fellur arbeiðið eisini lætt, sigur Bent Jákup.

Eingin sigur upp

Líkt er til, at fangavørðirnir trívast í sínum arbeiði. Teir fara ikki úr arbeiðinum, fyrr enn teir fáa eftirløn. Trý ár eru síðan, at nakad starv seinast var leyst.

— Arbeiði okkara er at ganga teimum innsettu til handa í øllum spurningum, eisini sosialum. Vit eru sambindingarlið við umverðina og við Kriminalforsorgina, sigur Bent Jákup.

Fangavørðirnir hava skrivstovuarbeði okkara um hálvan annan tíma hvønn dag. Tað er m.a. at gjøgnumganga dómur, sum komnir eru inn, at skriva til fólk, sum skulu inn at sita o.a.

Varðhaldsbygningurin er heilt nýggjur, og hann er ikki rættiliga liðugur enn. Sum er kunnu sjey fólk sita í varðhaldinum í senn, men tá alt er liðugt, verða fimtan klivar. Har koma ikki tey, sum lögreglan tekur inn av gotuni, bara tey, sum skulu sita meira enn 24 timar.

Tey innsettu hava fingið nógv betri umstøður í tí nýggja varðhaldinum. Tað er nógv ljósari, hvør hevur sitt sjónvarp í klivanum, og wc er eisini til hvønn.

Fangavørðirnir hava eitt sindur minni pláss enn framman undan, men alt er nýtt, og umstøðurnar eru góðar. Teir hava stovu at sita í, hvør sitt kamar báðir umframt vaktarstovuna.

Rippa húkar

Tey innsettu arbeiða hvønn dag frá nýggju til 12 og frá 13 til 17. Tá rippa tey húkar, og tað fáa tey lön fyri, alt eftir, hvussu nógv tey gera. Tað krevur hollar royndir at fáa eina hampiliga daglön. So nógv sum í tí frælsa livinum vinnur eingin. Lönin røkkur hjá teimum flestu ikki longur enn til sigarettir og bløð. Men tað ber eisini til at sleppa undan at rippa húkar, sjálvt um skylda er til at arbeiða. Onkur kann hava skrivstovuarbeði ella tilíkt við sær í varðhaldið, men tey mugu so sita fyrri seg sjálvi í klivanum og arbeiða. Ein innsettur fær arbeiðið at bera matin av gongini til hvønn innsettan, og tað fær viðkomandi lön fyri. Fangavørðirnir bíleggja matin, sum kemur av Landssjúkrahúsinum, og fáa hann í húsið. Tey innsettu eta hvør í sínum kliva við læstari hurð.

Tey innsettu sleppa út í garðin at spáka sær tvær ferðir um dagin, hálvan tíma fyrrapart og hálvan tíma seinnapart. Tá er annar fangavørðurin við úti. Annar má altíð vera inni.

Føst vitjanartið

Vitjanartiðin í varðhaldinum er millum klokkan 19 og 21.30. Hetta merkir ikki, at ein og hvør sleppur at vitja. Tey innsettu siga fangavørðunum, hvønn tey ynskja sum vitjandi, og fangavørðir-

Bent Jákup Hansen hevur verið fangavørður í fimm ár. Ein part av degnum er arbeiðið hjá fangavørðunum at gera skrivstovuarbeði á vaktarstovuni

Orð: Randi
Myndir: Kalmar

nir hava ábyrgdina av, at ikki onnur sleppa inn. Henda regla er m.a. fyrri at tryggja tey, sum ikki leggja í at fáa út, at tey eru inni og sita.

Hurðarnar út eru sjálvandi altíð læstar. Soleiðis má tað vera, tá revsingin gongur út upp á at steingja fólk inni. Bent Jákup veit bara eitt dømi um, at ein ætlaði at flýggja. Hann kom ikki longur enn upp á takið. Eingin tímr at gera sær ómakin, tí illa ber til at krögrva seg í Føroyum.

Vandamiklið er arbeiðið avgjørt ikki, heldur Bent Jákup. Ikki í Føroyum. Viðurskiptini millum fangavørðir og fangar eru góð í flestu forðum, og tey prátta saman um eitt og annað. Onkur, sum ikki hevur tað besta álitið á myndugleikum, kann kanska í fyrstuni hava hug í orðum at leypa á fangavørðirnar, men sum frá liður, duga tey at siggja, at fangavørðir eru vanlig fólk, sum sett eru at gera sitt arbeiði.

Fullsett

Tey flestu, sum sita, eru dømd fyrri rúsdrekkakoyring. Summi teirra sita bara fáar dagar, onnur longur, um tey eru tikin meira enn einaferð, og okkurt óhapp ella ólukka er hend. Varðhaldið er altíð fullsett. Í lotuni biða um 300 fólk, sum skulu inn at sita, ella tey velja at taka við nýggja tilboðnum um at gjalda í staðin.

Tað kostar hundrad krónur um samdøgríð at verða dømd at sita aftanfyrri læstar dyr í Jónas Broncksgotu. Róning verður send í øllum forðum, men tað er ikki altíð, at møguleiki er fyrri at fáa pengarnar inn aftur